

A P E L cu privire la ratificarea Convenției privind dispariția forțată a persoanelor

Parlamentul Republicii Moldova
Guvernul Republicii Moldova

30 August 2016

La 30 august, comunitatea Organizației Națiunilor Unite (ONU) marchează Ziua Internațională a persoanelor dispărute forțat.

La 21 decembrie 2010, prin Rezoluția sa 65/209, Adunarea Generală a ONU și-a exprimat profunda îngrijorare în legătură cu creșterea numărului disparițiilor forțate sau involuntare în diferite regiuni ale lumii, inclusiv arestarea, detenția, răpirea, hărțuirea martorilor sau rudelor persoanelor care au dispărut. Prin aceeași Rezoluție, Adunarea a încurajat statele să adopte/ratifice Convenția internațională pentru protecția persoanelor contra disparițiilor forțate, adoptate la New York, la 20 decembrie 2006. La 30 august 2015, Secretatul ONU, Ban Ki-moon a denunțat numărul alarmant de cazuri de dispariții forțate și a declarat că "interzicerea disparițiilor forțate trebuie să fie absolută" [\[1\]](#).

Convenția prevede o serie de garanții pentru victimele disparițiilor forțate și rudele apropiate. Totodată, aceasta impune obligații Statelor, printre care: de a adopta măsurile necesare pentru investigarea acțiunilor de dispariții forțate (Art. 3) , de a asigura că dispariția forțată să fie calificată drept încălcare în dreptul penal (Art. 4), să stabilească măsuri corespunzătoare pentru pedeapsă luând în

considerație imperioasă seriozitate a infracțiunii (Art. 7), de a lua măsuri necesare pentru a-și stabili competența pentru exercitarea jurisdicțională asupra crimei de dispariție forțată (Art. 9), etc.

Republica Moldova a semnat Convenția la 6 februarie 2007, însă, nu a ratificat-o chiar dacă se confruntă cu astfel de probleme. Până în prezent, rudele celor peste 40 de persoane, dispărute forțat în timpul războiului de pe Nistru, nu cunosc circumstanțele dispariției acestora, persoanele vinovate nu au fost identificate și nici atrase la răspundere, victimele nu au fost reabilitate, iar rudele suferă în continuare de tulburări emoționale.

Și în perioada urmată după conflictul din 1992, Asociația Promo-LEX a înregistrat cazuri de dispariții forțate a persoanelor în regiunea transnistreană a Republicii Moldova (ex. a se vedea detalii referitoare la cauza *Filin v. Republica Moldova și Federația Rusă*, examinată de CtEDO[2]). Inclusiv din cauza lipsei unui cadru normativ național ajustat în conformitate cu standardele internaționale, cazurile persoanelor nu au fost investigate eficient, iar rudele și victimele nu au beneficiat de careva despăgubiri sau servicii de reabilitare.

Până recent, dosarele cu privire la persoanele dispărute erau examinate de o comisie specială din cadrul Comisiei Unificate de Control (CUC). Dosarele examinate de CUC cu privire la persoanele dispărute nu sunt publice. La moment Comisia nu cercetează astfel de dosare. Nu există informație publică și cu referire la procedurile penale (dacă au fost inițiate sau nu de Procuratură) și care este finalitatea acestora.

Ratificarea Convenției ONU cu privire la protecția tuturor persoanelor contra disparițiilor forțate a fost recomandată repetat de mai mulți subiecți, printre care: de Guvernul Austriei și acceptată de către Guvernul Republicii Moldova în cadrul Evaluării Periodice Universale (EPU)[3] (Ciclul I),

Raportori speciali ONU[4], organizații neguvernamentale naționale[5] și internaționale[6]. Contrar insistenței comunității internaționale, organizațiilor internaționale și naționale, până în prezent Republica Moldova nu a ratificat Convenția. Anterior, Asociația Promo-LEX a atras atenția asupra ratificării Convenției, însă autoritățile au ignorat apelul.[7]

În contextul conflictului nesoluționat pe teritoriul Republicii Moldova, prezența trupelor ruse contrar angajamentelor internaționale, situației geopolitice din regiune, angajamentelor Guvernului de a promova și garanta drepturile omului, solicităm autorităților constituționale:

- Să urgenteze procedura de ratificare a Convenției Internaționale cu privire la Protecția Tuturor Persoanelor contra Disparițiilor Forțate, fără a face careva declarații unilaterale, oricare ar fi conținutul sau denumirea acestora, la momentul ratificării;
- Să inițieze ajustarea legislației naționale în conformitate cu prevederile Convenției;
- Să investigheze eficient toate cazurile de dispariții forțate care au avut loc pe teritoriul Republicii Moldova.

Asociația Promo-LEX

[1]

<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=51754#.V80gHvmLTIU>

[2] <http://www.europalibera.org/a/24884080.html?s=1>

[3]

http://www.upr-info.org/database/index.php?limit=0&f_SUR=All&f_SMR=113&order=&orderDir=ASC&orderP=true&f_Issue=All&searchRec o=&resultMax=300&response=&action_type=&session=&SuRRgrp=&SuRO rg=&SMRRgrp=&SMROrg=&pledges=RecoOnly

[4]

http://www.univie.ac.at/bimtor/dateien/moldova_cat_2010_concob

[.pdf](#)

[5]

https://promolex.md/wp-content/uploads/2016/08/ENG_doc_1469547155.pdf

[6]

<https://www.fidh.org/en/region/europe-central-asia/moldova/16514-fidh-report-on-disputed-entities-in-eastern-europe-presented-in-chisinau>

[7]

<https://promolex.md/3005-promo-lex-este-necesara-ratificarea-conventiei-privind-disparitia-fortata-a-persoanelor/>